

зрозуміли єсми такъ [зъ] стронн подажкованъ...; рачил се вбещати за помощью божією ведашгъ того хочется постарати...; еднакже данн его госпо- дарскон милости справс... (Hurm. Supl. II, vol. I, p. 461).

Cînd era absolut necesar, Luca Stroici traducea unele scrisori și le transcria singur, așa cum reiese dintr-o mărturisire de-a sa: « Pe ziua de 28 aprilie, la moșia mea Zwinigrad, a venit un trimis al mării sale domnului, cu o scrisoare a mării sale..., îmi scrie mării sa s-o transcriu în polonă și să v-o trimit ». Hurm. Supl. II, vol. I, p. 416.

Desigur însă că numai pe baza unei analize paleografice amănunțite a originalelor documentelor respective s-ar putea stabili cu certitudine care dintre documente au fost scrise de mîna lui Luca Stroici.

Cele două persoane analizate mai sus efectuează munca de traducere și scriere a majorității documentelor emise sub domnii Movilești.

Începînd cu domnia lui Miron Barnovschi — el însuși un bun cunoscător al limbii polone — își face apariția un nou scriptor, care scrie cu ușurință într-un stil complex, alambicat, cu o mare bogăție de vocabular, dar cu unele trăsături dialectale periferice polono-ucrainene. Astfel:

-y (i) trec în e, de ex.: zdrowia zyczemy, belo (Hurm. Supl. II, vol. II, p. 536), poselam (*ibidem*, p. 540), uczyniela (*ibidem*, p. 542).

-y trece în i, de ex.: tilko (*ibidem*, p. 541, 559).

Vocala nazală q este folosită corect, spre deosebire de ę care apare denazalizată. De ex.: pamieci, swietego, bedzie, miedzy.

Din punct de vedere al apartenenței dialectale, limba scriptorului respectiv se caracterizează prin trăsături ale dialectelor centrale (de exemplu folosirea cuvintelor cu alternanța vocalică ja: iam sie ziachal, sie ziachac — Hurm. Supl. II, vol. II, p. 539), ceea ce ne poate îndreptăți să presupunem o pregătire în școlile varșoviene (dialect mazovian).

În felul acesta, notînd în mod convențional prin litere pe diecii de polonă analizați, am putea considera că între anii 1532—1629 au scris în limba polonă următorii:

A — sub Petru Rareș, scrisori rămase din 1532, 1540; cunoscător al polonei, dar necunoscător al stilului epistolar polonez, manifestă unele trăsături arhaice, cunoaște slavona, este român.

B — sub Al. Lăpușneanu și Bogdan Lăpușneanu, scrisori rămase din 1558, 1569; (eventual B₁ și B₂). Limba este foarte arhaică, mai ales lexicul, trăsături fonetice dialectale răsăritene, cunoștințe de slavonă, probabil român.

C — sub Ion Vodă, Petru Șchiopul și Ieremia Movilă, au rămas multe scrisori între anii 1573—1604; bun cunoscător al polonei, manifestă unele influențe fonetice dialectale răsăritene și sudice. Este român.

Luca Stroici, mare logofăt al Moldovei, român, bun cunoscător al polonei, manifestă unele trăsături dialectale mazoviene și wielkopolone.

D — sub Miron Barnovschi, scrisori rămase între anii 1627—1629; foarte bun cunoscător al limbii polone, unele trăsături dialectale mazoviene, nu credem că e român.

În cele de mai sus am încercat ca pe baza analizei lingvistice a actelor de cancelarie să caracterizăm în linii mari siluetele scriptorilor de limba polonă de la curtea Moldovei între anii 1532—1629. O confruntare ulterioară cu manuscrisele documentelor discutate ar putea aduce mai multă lumină (și poate date inedite) pentru elucidarea problemei semnalate de noi în articolul de